Dette må du vite om krympesprekker

Visste du at februar er den beste måneden du kan male panelet på? Da er den relative luftfuktigheten på sitt laveste – noe som er viktig for best mulige resultat.

Av Emma Wold/ifi.no, ifi.no

Treverk er et et såkalt hygroskopisk materiale. I praksis betyr det at det sveller og krymper gjennom året. Når luftfuktigheten er høy, som den er om sommer og høst, trekker treverket til seg denne fuktigheten og sveller, mest av alt i bredden. Når luftfuktigheten er lav, avgir gulvet denne fuktigheten, og tørker ut.

Det er derfor du nå ser sprekker i både parkett og panel rundt omkring i landet – februar er nemlig måneden der treverket er som tørrest etter en lang vinter med oppvarming innendørs. Dette kan du bruke strategisk, for eksempel når det kommer til å male panel.

Panelet flytter på seg

Treverket beveger seg hele året, men malingen er langt mindre fleksibel. Det som oppstår når panelet krymper er at det kan dannes såkalte krympesprekker. Her vil du enten se den forrige malingen, eller rett ned på bart treverk. Hvor godt krympesprekkene synes er avhengig av fargeforskjellen mellom den nye malingen, og treverket under.

– På hver side av et panelbord som er 12 cm bredt kan du i februar få krympesprekker på opptil 1,5 millimeter, dersom du har malt det i august, sier teknisk rådgiver i IFI, Chera Westman. IFI er blant annet interesseorganisasjonen for malingsbransjen i Norge.

– Årets to-tre første måneder er den perfekte tid for å male treverk innendørs, understreker hun.

TRE PÅ RAD: Noen panel får større problemer med krympesprekker enn andre. Her ser vi panel bak en sofa, der alle bordene bortover har fått sprekker.

Teknisk avdeling støtter opp

Det er ikke bare Westman som mener dette.

– Det som er ideelt er om man kan male panel i februar, alternativt overgangen februar til mars. Årsaken er at luften er på sitt tørreste på denne tiden av året. Da slipper man å få krympesprekker som ofte oppstår på malte paneler, sier Rune Nygaard, malermester og distriktssjef hos Alcro.

Maler og teknisk sjef hos Nordsjö, Per Myhre, er enig med Nygaard.

– Mal når panelet er som tørrest for å unngå synlige sprekker. Panelet vil fortsatt svelle og krympe i takt med sesongene, men siden det er malt på sitt tørreste vil krympesprekkene ikke bli like skjemmende, sier Myhre.

FINN EN FARGE: Den største hindringen med å male panel nå er kanskje å finne ut av hvilken farge du skal velge.

Sett av en helg

Når det kommer til valg av maling er det viktig å velge riktig type maling: Vanlig veggmaling vil fungere dårlig, så velg en som er beregnet på tre og panel.

– Til panel i tak og på vegg er det vanlig å bruke mellom 5 og 15 glans. En fin effekt kan være å bruke en maling i samme farge, men i en høyere glans, når du maler lister, vinduer, dører og andre detaljer i rommet, sier Myhre.

Anbefalingen er å allerede nå gjøre seg opp en tanke om hvilken farge du ønsker, og finne en helg du har tid til å sette i gang. Har du handlet inn det du trenger av verktøy i forkant, slipper du å hindres av åpningstidene på nærmeste fargehandel eller byggevarehus om du plutselig ser et hull i kalenderen og lysten kommer over deg.

Mer informasjon

- Nordsjö: http://www.nordsjo.no